

IZHAJA VSAK DAN

Kuži ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 befone. OENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. Ovrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inštoratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravek v plačilu se ne sprejema; če se plačilo ne plačuje, se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Naredni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Tiskarna „Edinost“ v Trstu. Vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Polno-branilni račun šte. 841-652. TELEFON R. D. 17

BRZODAVNE VESTI.

Ogrske zmede.

BUDIMPEŠTA 26. (Kor.) Poslanec grof Koloman Tisza je včeraj poročal pred svojimi volilci v Nagy Szalonte o delovanju parlamenta. Rekel je, da edino, kar se more očitati vladni stranki je, da je predlog časa odlašala, da bi na vspešen način vpostavila delovanje parlamenta. Zvečer se je vršil banket, pri katerem je govoril tudi predsednik poslanske zbornice, grof Stefan Tisza, ki je rekel, da so sovražniki parlamenta vlado prisilili k njenemu postopanju.

Nadvojvoda Fran Ferdinand.

RIVA 26. Njegova cesarska visokost nadvojvoda Fran Ferdinand je dospel sem-kaj danes predpoludne in je sprejel takoj namestnika Tirolskega, Spiegelfelda in nato vojnega ministra vitezga Auffenberga. Nato je poročal polkovnik Pichler o teku vršnih se manevrov. Popoldne je nadvojvoda nadaljeval potovanje v Valle di Ladro. (Nadaljnih telefonskih poročil nismo prejeli, ker je bila ves večer zveza pretrgana.)

Vest o utonjenju vojakov.

DUNAJ 26. Kakor je doznal c. kr. korespondenčni biro od kompetentne vojaške strani, ni resnična vest, razširjena v današnjih dnevnih listih, češ, da je pri konjeniških manevrih v Galiciji utonilo več vojakov.

Dunajski mestni svet za potresu oškodovane v Dardanelah.

DUNAJ 26. (Kor.) Dunajski mestni svet je sklenil darovati znesek 5000 K za potresu v marmarskem morju prizadete.

V Dalmaciji aretiran beligradski profesor.

DUNAJ 26. (Izv.) Iz Dalmacije je došlo poročilo, da je bil tam iz političnih razlogov aretiran profesor beligradske vseučilišča Dedir.

Bolezni nemškega cesarja.

BEROLIN 26. (Izv.) Višji dvorni maršal grof Eulenburg objavlja na direktnem cesarjev ukaz poročilo, iz katerega se razvidi, da je — če je namreč to poročilo resnično — cesar Viljem res obolel, in sicer precej nevarno. Za to izostanejo vsa potovanja, ki jih je Viljem nameraval v bližnjem času in tudi vse parade.

Srbija mobilizira.

BELIGRAD 26. (Izv.) Govori se, da je vlada odredila mobilizacijo moravske in drinjske divizije. Razburjenje v glavnem mestu je zelo veliko. Enaka poročila prihajajo tudi z dežele.

Bolgarija proti predlogu grofa Berchtolda.

SOFIJA 26. (Kor.) „Den“ piše: Predlog Avstro-ogrski, katerega pravi namen je sumljiv in za katerega realizacijo navedena sredstva nimajo resnega značaja, ne spreminjajo nič na položaju, ki je v Turčiji nastal vsled najnovejših dogodkov. Zato bolgarska vlada ne sme nič spraviti s pota, da bo z vsemi sredstvi delala za avtonomijo Makedonije.

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaaver Šandor Gjalski. — Prevel A. E.

— Poljubljani roko, oče! — je pozdravil Ivan skromno.

Oče se je ozrl in je najprej strogo in pazljivo pogledal sina od nog do glave. Vedel je, da ga ni bilo vso noč doma, toda rekel ni nič, a videč, da je sin popolnoma trezen in v redu, mu je zadovoljno pokimal z glavo in pozdrav in mu od daleč ponudil roko, da jo poljubi.

— No, kako pa naš ilustrisimus, Janko? — Takrat vas je pridržal dolgo — toda vendar — vidim, ni zbijal svojih šal — je rekel odvetnik s pridruženim smehom, odlagajoč zveženj aktov, da se z vsem obrazom obrne k sinu.

Ivan mu je na kratko povedal o večeru pri grofu in potem tudi o sestanku s prijatelji. Zamolčal je samo dogodek s Tivadarjem, ker je vedel, da bi se oče jezil; bilo pa ga je tudi nekako sram vse stvari.

— In kedar prideš vrn? — Mati in sestra te težko pričakujeta. Ali bi ne mogel sedaj z menoj?

— Želel bi ostati še kak dan tu; — imam dogovore s prijatelji. Z Gajem, Smodkom in še z nekaterimi moram ugotoviti še neke stvari. Dovolj torej še kak dan, a pred gospo materjo me izvoli opravičiti. Da le končam tu — tedaj pridem gotovo. Seveda — takoj bo težko, ker je v nekaterih dneh

Bojno razpoloženje v Bolgariji.

SOFIJA 26. (Kor.) Včeraj se je vršil tu kongres zastopnikov iz vse Bolgarske, na katerem so bili izrečeni razni ostril govori proti Turčiji. Eden govornikov je strastno napadal tudi kralja Ferdinanda in ga primerjal z odstavljenim knezom Aleksandrom Batemberskim, ter ga stavljal kralju Ferdinandu Koburškemu v izgle. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se ugotovlja, da Bolgari v Turčiji nimajo niti najelementarnejših pravic, ter da je namen sprememb, ki so se v zanjih letih izvršile v turški državi, izboljšanje bolgarskega elementa. Resolucija pozivlja vlado, naj odredi splošno mobilizacijo in istodobno zahteva od vesele, da se Makedoniji in drinopolskemu vilajetu okrožja avtonomijo s krščanskim generalnim guvernerjem na čelu. Tega generalnega guvernerja naj izvoli ljudstvo, a potrdi vesele. Ako ne bo dano v najkrajšem času zadovoljenje, bi Makedonci nastopili pot samopomoči.

Med čitanjem resolucije je prišlo v dvorano odposlanstvo makedonskih društev s zastavami. To odposlanstvo je bilo burno pozdravljeno od vdeležencev kongresa in velike množice ljudstva, ki je stalo zunaj dvorane. Odposlanstvo se je zahvalilo v imenu priseljencev iz Makedonije in drinopolskega vilajeta za zanimanje, ki ga kažejo Bolgari kraljestva za Bolgare v Turčiji. Na to je bil kongres zaključen.

Vdeleženci kongresa so se na to v spremstvu zastopnikov makedonskih društev in ogromne množice ljudstva podali pred spomenik carja osvoboditelja ter položili ob njega vnože več vencov. Pri tem je bilo izgovorjenih tudi več govorov. Na poti je šla množica mimo italijanskega odposlanstva ter prirejala ovacije.

Tudi Srbi zahtevajo vojno proti Turčiji.

BELIGRAD 26. (Izv.) Shoda, ki se je vršila danes vsled grozodejstev, provzročanih po Turkih na Srbi v Slenici in Bielompolju, se je vdeležila ogromna, do 10.000 mož broječa množica ljudstva. Po zbiranju vdeležencev priredili demonstracijski obhod po mestu. Podali so se med drugim tudi pred častniški kazino, kjer je bilo čuti raznih vsklikov proti Turčiji in za vojno.

Shod je sprejel resolucijo v kateri se zahteva od vlade, da mora takoj napovedati Turčiji vojno.

Srbski ministrski svet se je nujno sestel v sejo, da bi se posvetoval o položaju ter poročal kralju, ki se je vrnil včeraj s svojega letovišča v Belgrad.

Klanje na turško-črnogorski meji.

LONDON 26. (Kor.) „Times“ objavlja iz Andrijevce ob črnogorski meji sledečo vest: Obiskal sem včeraj taborišče vstaev na meji. Oboroženi vstaši, katerih je okoli 2500, so zasedli dolino ter so se nahajali v izvanrednem razburjenju, ker so dobili mnogo trupel umorjenih žen in otrok, ki so bila grozno razmesarjena. Poleg prejšnjih, so v zadnjih dneh Turki na novo razrušili šest albanskih vasi.

Veliki vezir je poslal ustašem ultimatum,

banova instalacija in želi grof, da bi bilo nekaj nas mlajših pri tem. Pravi, da nas potrebuje.

— E — pa dobro! — je odgovoril cče v hrvaškem jeziku, kakor vedno doslej. Potem pa je stopil predenj in mu z dobrohotnim, pa vendar resnim licem rekel po latinsko: Toda Ivane, da ne bo takih „komedij“, kakor lani in predlanskim!

— Prosim, oče! — je mogel samo reči Ivan, toda prepričan, da je sedaj drug človek, se je hitro nasmešnil in zamrmal nekaj kakor: „sedaj smo pametnejši!“

Oče se je začel po svoji navadi šetati po sobi, čaka je inoša, da naznani, da je kočija zaprežena. V tem je nekdo potkal na vrata. Odvetnik je nejevoljno zaklical „noter“, in da prihajalca pokaže, da nima dosti časa, je vzel v roke kočarico s finim pecivom in južnim sadjem, ki ga je nosil ženi in hčeram. V sobo je stopil nenavadno debel človek srednje starosti, oblečen po meščansko v temno modro obleko z velikanskimi belimi gumbi, obut v močne visoke škornje. — Najponižnejši sluga, njihovo dobro gospodstvo, gospod fiškal — se je oglašil prišlec z nenavadno tenkim glasom, globoko se priklanjajoč.

— Česa želite?

— Naj oprostite njihovo gospodstvo! Ljudje pripovedujejo, da stoji v „Inteligencijah“, da njihov gospod brat daja v arendo (najem) sedem kmetov — tam onostran Save in da je treba vprašati pri vas.

— Pa kaj bi hoteli vi? Kaj jih potrebujete, saj ste — kakor se mi zdi — suknar Hlebinec?

v katerem zahteva, da se morajo brezpogojno vdati. Vodje vstaev so odgovorili, da se morajo prej posvetovati.

Carigradski listi o predlogu grofa Berchtolda.

CARIGRAD 26. (Kor.) „Ikdan“, organ liberalne stranke, razpravlja danes prvič o predlogu grofa Berchtolda. List se zahvaljuje Avstro-ogrski na prijateljskih čutilih, ki jih je pokazala za Turčijo o priliki predloga ministra zunanjih zadev, grofa Berchtolda. Vendar ta list ni zadovoljen z izrazom decentralizacija.

Glasilo v Carigradu bivačojih Nemcev, „Osmanischer Lloyd“, objavlja članek, v katerem se izjavlja ugodno za predlog.

Mirovna pogajanja med Turčijo in Italijo.

TURIN 26. (Izv.) Ministrski predsednik Giolitti je tu konfiriral s poslancema Bertolinjem in Fusinatom, ki odideta v Švico, da se sestane tam s turškimi pooblaščenici v svrhu mirovnih pogajanj.

Gibanje otočanov v Egejskem morju.

KANEA (Kreta) 26. (Izv.) Tu se zbirajo čete prostovoljcev, ki nameravajo oditi na otok Samos, od tam pregnati turško posadko, ter proglasiti združenje otoka z Grško.

Koroški Slovenci v deželnem in državnem zboru.

(Dopis).

Povdarjati je tudi in sicer v prvi vrsti, da se moramo Slovenci z vsemi močmi bojevati in se braniti, da ne poginemo narodno. Vse nemštvo, ves deželni aparat in tudi državna vlada so noč in dan na delu, da bi Slovence uničili čim prej. Zato vporablja vsi ti elementi, ki so se zakleli proti nam, vsako sredstvo, ki jim je pristopno. Da so nam v deželnem zboru zamašili usta, so vsvarili že opisani predtopni volilni red. Pri deželni upravi seveda tudi ni mesta za nas. Da bi se dežela upravljala kakor zahteva pravica in kakor jasno ukazuje deželni red, o tem ni niti govora.

Dva slovenska poslanci, ki sta izvoljena v koroški deželni zbor, seveda ne zamoreta proti 41im prav ničesar. Tako je slovensko ljudstvo v zakonodajnem zboru svoje domovine pravzaprav brez zastopstva. 100.000 Slovencev so zamašena usta in brezobzirni večini v deželi je prepuščeno, da počenja z manjšino, kar se ji poljubi, da gospodari nad Slovenci neomejeno, absolutno, kakor se je vladalo v starih časih. Godi se nam ravno tako kakor ubogim Slovakom na Ogrskem. Koroški nemško-nacionalci in mongolski betjarji si lahko podajo roke, ker se v prav ničemer ne razlikujejo v svojih „pravnih čutih“ in „viteških“ lastnostih. — Koroški Slovenci smo seveda brez moči, da bi odstranili vse te krivice in si izvojevali primerno zastopstvo v deželnem zboru. Na tujo pomoč tukaj še manje po-

— Sem, sem, hvala na poznanju — je z zadovoljivim smeškom odgovoril meščan. — Toda opustil sem obrt. Ne gre več najbolje. Odkar gospoda nosijo vsakovrstno novo blago, že prirejeno, in potem dovažajo židje iz Pešte in Kanize poceni obleke — odtedaj dajajo striči malo sukna in obrt ne gre. Toda z ženo sva prisposodarila nekoliko kraljarjev in sva vzel v zakup marof gospe vdove asesorice Stručiceve. Dobro bi nama bilo, ko bi imela sigurne težake.

— Tako! Teh sedem kmetov daja 800 težakov.

— Pa kaj zahtevajo gospod konziljar?

— Petnajst kraljarjev srebra od težaka.

— Hm — drago je! — Pa so ti ljudje čili — zdravi?

— Vendar — ne bodete povpraševali kakor pri živini? — je odgovoril odvetnik nestrno. — Zdravi ljudje so in dobri. Moj gospod brat bi jih ne dajal v zakup, — toda njemu so od rok. — Za svoje tukajšnje posestvo ima bliže kmete iz Prigorja, za druga posestva pa izgublja preveč časa s pošiljanjem ljudi. — Toda nimam sedaj časa, — ker me že spodaj čaka kočija. Pojdite k mojemu bratu; — sedaj je tu v Zagrebu in ostane do banove instalacije. Ali veste, kje stanuje?

— Kako bi ne vedel! Saj so, dokler sem še obavljal obrt, gospod konziljar vedno dajali pri meni prirejevati suknjo. In bili so zadovoljni z menoj.

— Torej pojdite tjakaj — ga je odpravil Kotromanič.

(Pride še).

remo računati, nego v drugih ozirih. Opozarjati moramo ves svet na vnebovpijoče krivice, zavedati se moramo svojega položaja in cravic, ki nam grejo. Zahtevati moramo, energično in brez odnehanja, kar nam gre, kajti tudi mi moramo izpolnjevati vse, kar zahteva dežela od nas; plačevati deželne doklade.

Slovenci moramo biti poroki za dolgove mesta Celovca, tistega mesta, v katerem sedijo in se mastijo za slovenske groše najstrupenejši sovražniki Slovencev. Kratko: dolžnosti imamo vse polno do dežele, pravice pa se delijo samo Nemcem, da morejo neomejeno vladati nad Slovenci, kakor kak turški paša nad krščansko rajo.

Na Dunaj pošiljamo koroški Slovenci tudi samo enega poslanca. Koroška jih pošilja tja 10. Nemci 9 in Slovenci enega. Prebivalstvo na Koroškem šteje 380.000 duš. Tako prihaja na vsakih 38000 ljudi en poslanec. Toda v resnici ima 100.000 Slovencev samo enega, 280.000 Nemcev pa devet, ali vsakih 30.000 Nemcev enega. Nemci so volilne okraje razdelili tako, da morejo Slovenci samo v enem okraju (in še tam s težavo) voliti svojega poslanca. Drugi okraji pa so raztrgani na tako zloben način, da smo povsod priklopljeni k Nemcem, kjer nas Nemci in nemškutarji majorizirajo.

To razdelitev volilnih okrajev, to najumetnejšo volilno geometrijo izmed vseh, kar se jih je kdaj izmislilo, so napravili Nemci leta 1906 na Dunaju.

Koroški Slovenci takrat niso imeli svojega zastopnika na Dunaju in so vsled tega izročili svoje težnje izven koroškim poslancem. Ti pa so s precej mirno vestjo prepustili koroške Slovence nemškim volkovem na milost in nemilost, ki so jih potem na zgoraj omenjeni način razkosali. Tako so bili koroški Slovenci tudi na Dunaju oropani svojega zastopstva. Bilismotista žrttev, ki se je morala dati Nemcem, da se je izvedla volilna reforma.

Vsi narodi so bili menda osrečeni z volilno reformo, le koroški Slovenci dosedaj še nismo občutili prav nobenih dobrot od nje. Nas vladajo sedaj kakor prej — absolutno. Nemški šovinizem gospodari kakor cuvajzem med nami. Težko se godi Slovakom ali Hrvatom pod mongolskimi Madžari; ali še huje koroškim Slovincem pod nemškimi vitezji.

Ko bi imeli koroški Slovenci na Dunaju primerno zastopstvo, bi poslanci — seveda dobri — morda marsikaj dosegli v prid slovenskega dela dežele. Položaj, v katerem se nahaja koroški poslanec ni lahek. Doma na Koroškem ruje proti njemu vse, kar le količkaj nemško čuti; povsod, kamor se človek gane, sliši od nemških petelinov neslane dovpite ali surove žaljenje slovenskega poslanca. Vidnih uspehov pa ne more dosežati tudi zato ker ga tovariši na Dunaju, s katerimi sedi v istem klubu, sploh ne podpirajo, kakor še sploh komaj pomnimo, kedar bi se bila slovenska delegacija živo zavzela za koroške Slovence. Koroški Slovenci so menda vstopili pod okrilje vseslovenske ljudske stranke, ker so se nadejali da bodo imeli tam večjo oporo in pomoč. Toda dosedaj še nismo občutili prav nobenih dobrot in nam ni nič znano, da bi se bilo izpolnilo to, česar smo se nadejali in kar se nam je obljubilo. Tako ne more naš poslanec ob vsej poštenosti volji nič storiti za svoje volilce.

Koroški Slovenci bivamo skoro ravno v sredini kulturne Evrope med najkulturnejšimi narodi. Ali dobrot kulture in svobode ne uživamo prav nikakih in dasi smo sredi civilizirane Evrope smo tlačeni sužnji, koroških bi mogli iskati k večjemu med divjimi plemeni Afrike. —

Podržavljenje ljubljanske policije.

Iz Ljubljane, 23./VIII.

Kakor je čitateljem znano, se ljubljanska mestna policija poddržava s 1. januarjem 1913. Kako je prišlo do tega, ne bomo tu razpravljali, pač pa bomo o svojem času natančno poročali o vseh zakulisnih spletkah Nemcev in SLS. Za danes poročamo le o nameravanih imenovanjih policij. uradnikov.

Pred nekaj dnevi je prinesel „Grazér Tagblatt“ poročilo, da bo imenovan ravnatelj ljublj. policije tržaški podravnatelj dr. A. Mahkovec. Tega namena pa v resnici ni imela vlada, ampak je to le pobožna želja nemškega „Volksrata“, ki je to imenovanje spravil v liste. Na tržaškem policijskem ravnateljstvu je še več polic. svetnikov-Nemcev, ki ne bi še avanzirali v doglednem času. Ako bi pa sedanega vlad. svetnika poslali drugam, tedaj bi avanziral Nemec, in na izpraznjeno mesto bi prišel

zopet Nemec. Namestnik, kakor tudi polic. ravnatelj pa nikakor nista za to, da bi premestili Mahkovca, ki je večino svojih služ. let odslužil v Trstu (in deloma v Dalmaciji) ter si tudi sam ne želi iz Trsta, kakor nam poroča naš informator.

Za višjega komisarja bo imenovan dr. Skubelj Mihael, sedanji častnik (Revie-Inspektor) dunajske policije, kajti njega protežira ugledna oseba iz vodstva SLS. Mož je bil že polic. koncipist, a ker ni mogel kakor tak avanzirati, se je posvetil policijski častniški službi ter mirno čakal, da ob ugodni priliki zasede zopet višje uradniško mesto. Omenjamo pa tudi, da je mož postal v zadnjem času prav velik nemškutar, ki se sramuje svojega slovenskega pokolenja.

Komisarjem bo imenovan Junowicz, konc. pri tržaškem ravnateljstvu. O njegovih uradnih zmoglostih ne bomo govorili; pripominjamo samo toliko, da mož ne zna slovenski, da je bil svoje čase burš „Carinotiae“ ter sploh po Ljubljani znan kot velik hellovec.

Junowicz dobi vrednega druga v koncipistu Merkle, ki je „strammdeutsch“ in ne zna niti besede slovenski. Poleg že naštetih bodo imenovani še dva koncipista, seveda Nemci!!

Tako se bo slovenska metropola lahko pranašala, da bo imela skoro vse policijske uradnike Nemce. Marsikdo nam poreče: sej je šef Slovenec. To je že res, a ta Slovenec je v službi osivel mož, kateremu se ne bo ljubilo boriti se proti 4 Nemcem, ki se bodo strogo držali navodil Volksrata. Ljubljanska mestna občina bo torej prispevala 80.000 K letno za to, da se uvede nemški režim in to po brezbriznosti one stranke, ki se zmiraj ponaša, da je večina kranjskih Slovencev v njenem taboru.

Opozarjamo naše merodajne faktorje, da se malo bolj zanimajo za ta imenovanja sedaj, ko je morda še čas, da se kaj predrugači.

Dotakniti pa se nam je še neke druge stvari. Ljubljana je strašno nevarno mesto, kajti uradniški aparat bo zelo velik. Imeli bodo v Ljubljani: Enega ravnatelja, 5 konc. uradnikov, 5 kancelistov, 10 pomož. uradnikov, 130 stražnikov in 2 častnika. In to za okrožje, ki šteje okrog 50.000 ljudi. Vojna luka Pula je muha proti Ljubljani. Policijsko okrožje šteje tam za 22.000 ljudi več t. j. 72.000, pa ima državna policija: 1 voditelja v VIII. činovnem razredu, enega komisarja, 2 koncipista in enega praktikanca; dalje 200 mož in 2 častnika. Vrh tega se v Pull — prosimo: v vojni luki! — zbira irredenta, vohuni, imajo hud narodnostni boj itd.; pa vendar je manjši policijski aparat! (Pri tem pa treba še posebno naglasiti ogromno razsežnost puljske vojaškega okrožja od Fazane do Premonture in Medulina. In vse to okrožje mora nadzorovati, poleg orožnikov, tudi puljska policija.)

Gorica je mesto pri meji, šteje policijski okoliš 35.000 oseb; tam zadostujejo pa en višji komisar, 2 kancelista 40 mož in 1 častnik.

Zader je središče dalmatinske irredente ter spada pod policijo 30.000 ljudi. Imajo pa višjega komisarja, 1 komisarja, 2 kancelista 40 mož in enega častnika.

Komentarja k tem podatkom ni treba. Vsakdo naj le primerja število prebivalcev v policijskem rajonu, pa izprevidi sam, da je po obsežnosti policije Ljubljana najnevarnejše mesto na avstrijskem jugu. V čem pa da obstoja ta velika nevarnost in čemu ta velika skrb za varnost Ljubljane, pa ne vemo — ali pa nočemo povedati.

Ravno pred odpošiljateljico tega dopisa sem dobil sporočilo: Tržaški policijski častnik g. Grzinič bo imenovan poveljnikom ljublj. policij. moštva. Dosedanja policij. uradnika pri dežel. predsedništvu, gg. M. Pertot in dr. Stanko Trnovc bosta premeščena v Trst, ker se tam število komisarijatov pomnoži.

Slovenski uradniki pri policijskem ravnateljstvu.

Kako je vlada „pravična in naklonjena“ Slovincem v Trstu, je razvidno tudi iz razmerja med slovenskimi in drugorodnimi uradniki pri policijskem ravnateljstvu.

Konceptni uradniki so:

1. Slovinci:

1 vladni svetnik, 2 redarstvena nad svetnika, 1 viši komisar, 5 komisarjev, 3 konceptisti, 1 praktikant.

2. Hrvatje:

1 viši komisar, 4 komisarji, 3 konceptisti, 1 praktikant.

3. Nemci:

1 dvorni svetnik, 2 red. viša svetnika, 3 red. svetniki, 6 viših komisarjev, 8 komisarjev, 4 konceptisti, 4 praktikanti.

4. Italijani:

1 red. viši svetnik, 2 svetnika, 1 viši komisar.

Pisarniški uradniki so:

1. Slovinci:

1 kancelijski pristav, 6 oficijalov, 6 kancelistov.

2. Hrvatje:

2 kancelista.

3. Nemci:

3 kancelijski pristavi, 7 oficijalov, 9 kancelistov.

4. Italijani:

1 kancelijski pristav, 4 oficijali, 7 kancelistov.

Med 54 konceptnimi uradniki je torej 22 Slovencev in Hrvatov in — 28 Nemcev! 46 pisarniških uradnikov 15 Slovencev in Hrvatov, ter 31 Nemcev in Italijanov.

Skupno je med 110 uradniki tržaškega policijskega ravnateljstva 37 Slovencev in Hrvatov, ki so pa večnoma v Dalmaciji, Ljubljani in sploh izven Trsta. Glavna mesta so pridržana Nemcem. Načelniki uradov so skoro izključno Nemci. Ravnatelj, vodja prezidijalnega urada, sekcije I. in III, t. r. komisarijata za mesto so Nemci, načelnik II. sekcije, ter komisarijatov pri Sv. Ivanu in Sv. Jakobu so Italijani. Komisariji na mejah so Nemci itd.

V zadnjem času so sploh začeli prihajati k policijskemu ravnateljstvu le Nemci, ki razumejo le nemški, da jim morajo pri zaslišavanju strank služiti redarji kakor tolmači! Absolviran jurist Slovenec, ki zna po tri jezike, ne more dobiti službe iz enostavnega razloga, ker so vsa mesta že vnaprej rezervirana Nemcem!

Domače vesti.

† Matilda Požar. Minolo nedeljo se je vršil pogreb bivše Kolaške Matilde Požar, hčerke znane narodne rodbine Požarjeve v Rojanu. Rodbina Bandel je poklonila cvetlice, gg. Požar in Sluga venec v narodnih barvah. Pogreba se je udeležilo lepo število znancev in prijateljev ter prijateljic pokojnice in njene rodbine. Blaga pokojnica naj v miru počiva.

Vse, kar je prav! Prejeli smo: Ko gre armada v boj, oziroma, ko je že v boju, sme podrejeni sobojeniki svetovati to in ono, ne sme pa na svojo roko postopati v navskrižju z bojnimi načrtom; absolutno in na noben način pa ne sme nastopati samostojno, ako noče imeti posledic! Mi tu v Trstu smo v permanentnem boju. Pisec teh vrstic je sicer skromen bojevnik, prostak, ki pa gotovo bolje pozna svoje in sovražnika, nego oni, ki po časopisih groze, upijejo in pozivljajo naše poveljnike na — dvoboj!

Priznavam odkrito, da kraj vseh svojih mnogih izkustev še vedno potrebujem dobrega sveta od strani mož, katerim smo poverili glavno poveljstvo in brez katerih vedenja ne bi smeli začeti boj na nobeno stran. Nočem trdit, da so naši voditelji nezmisljivi in da je vse, kar ukrepajo, brez vsakih pogrškov. Trdim pa in sem gotov, da je na moji strani 95% naših narodnih sobojenikov v prepričanju, da je naše vodstvo v spretnih rokah, ki zaslužujejo, da jim mi vsi zaupamo ter da se borimo ob njih strani.

Onim, ki imajo ambicijo, da bi postali samostojni voditelji, oziroma nasledniki našim sedanjim voditeljem, ne treba, da spuščajo revolverse članke na one, ki smo si jih mi po treznem preudarku in soglasno izbrali za ono, kar so. — Kdor aspirira na vodilna mesta, naj, ko je prišla prilika za to, nastopi s pozitivnim delom in naj dokaže, da je med nami boljših in sposobnejših mož. Mi se pa potem zahvalimo sedanjim voditeljem za vse, kar so storili za tržaško Slovenstvo, in si — izberemo one vrlejšje!

S tem pa, da se le zaganjate v ljudi, ki jih mi spoštujemo in ljubimo, s tem nas ne prepričate o njih nesposobnosti! Veste, prijatelji, da človek ne more postati „poveljnik“ kar tako tja v en dan! Treba prej mnogo, mnogo kriterija, še več prakse, česar vsega pa ne more imeti oni, ki je komaj prestopil prag hiše — javnega življenja! Le ne prenačigite se in ne klicati na korajžne ljudi, ki se strašiti ne dajo! — Ako kaj ni prav, se da popraviti in se to tudi popravi, ako gospoda dokaže, da je popravek potreben.

Vedite pa, da mi ne bomo priznavali, ali celo odobraval delo onih, ki bi hoteli sejati med naše vrste neslogo.

Ne tiramo osebnih kult, niti ne želimo kakega vodstvenega absolutizma. Vsakdo ima pri nas besedo, pa bodi inteligent, ali najprostejši delavec; in ako kdo ve svetovati kaj koristnega, se ga gotovo tudi uvažuje.

Z revolverjem se pa pri nas ne dozeza ničesar, ker smo preveč žilavi in znamo odbijati vse in tudi revolverse napade. Uverjen sem, da bi naši voditelji sami ne-sebično položili svoja mesta, ako bi imeli gotovost, da bodo nasledniki vsaj tako do bro vodili našo stvar, kakor jo vodijo sedanji naši prvaki. Mi vsi vemo to in ravno zato, ker vemo to in vemo tudi, da za sedaj ni spretnejših mož na razpolago, stojimo svojim vestim in delavnim prvakom ob strani ter jim izkazujemo ono priznanje, ki so si je zaslužili se svojim vstrajnim delom. Zastonj vsako zaletavanje, bilo od ene ali druge strani — naši voditelji delajo to, kar je nam prav in dobro in dokler bodo delali tako, se jim ni bati napadov in tudi ne groženj, ki jim prihajajo iz „bratskega“ tabora!

Le tako naprej, voditelji! Mi Tržčani in z nami vsi, ki počteno mislijo in delajo, Vas ne zapustimo. Stali Vam bomo ob strani in delili z Vami dobro in zlo, kakor

delamo to že toliko let. „Bratske“ — so-vražnike pa pozivljamo, naj ne streljajo iz za-plota! Pokažejo naj se, da se spoznamo in da, ako so res nekaj nenavadnega, poskrbimo, da se jih uvrsti v prednje vrste naše armade.

Mi „solzarji“ ostanemo, kar smo bili vselej: „narodnjakarji“!

„Obzor“ o sedanji slovenski politiki. V svojem sobotnem izdanju je prinesel zagrebški „Obzor“ članek o sedanjem trvenju v slovenski politiki in o njega usodnih posledicah. Na Kranjskem — v srcu Slovenije — dvigajo Nemci glave, Goriška zaostaja na gospodarskem in političnem polju (ozir. ne napreduje niti od daleč tako, kakor bi mogla in morala po danih razmerah po naravi). Jedini Trst je znal odvrčati vse navale in se držati modre narodne politike. Velike vspehe, s katerimi se morejo ponašati tržaški Slovenci, je obrodila politika sloge, ki gleda, da v borbi z narodnimi sovražniki, drži daleč od sebe vsako klerikalno-liberalno natezanje. Vsi, ki jim je res do naroda in njegove sreče, bi morali umeti to priliko in pomagati političnemu društvu „Edinost“, da obračuna najprej z Italijani. Na naslov SLS piše „Obzor“: Kakor so ti pretrezni rodoljubi mirnega srca vstolčili v Ljubljani Nemce in kakor prepuščajo brezbrizno Koroško in Štajersko nemški invaziji, tako bi vsi slovenski posest prepustili Nemcem ali Italijanom, samo da bi mogli v kakem kotiču Trsta zasadiiti svojo zastavo, da bi se mogli ponašati s svojimi zmagami „celo do morja“.

Pozicija Trsta je za Slovence usodne važnosti. Tu ni zgubljeni ni enega trenutka in nespametno trošiti ni ne sile: vsi bi si morali s podvojenimi silami prizadevati, da izvojemo svojemu narodu v tem mestu popolno državljansko pravo. V Trstu se tudi dela v tem smislu. Ako bi vsi narodni voditelji tako umevali svoje dolžnosti, kakor jih umevajo v Trstu, potem bi nam druge ptice pevale. „Slovincu“ pa ni do naroda, ampak do — stranke. Zato mu je Trst „črna točka“, proti kateri uprav besni. Tako je mogel prinesiti članek, v katerem je povsem resno trdil, da na napredku slovenske misli v Trstu se imamo zahvaliti vladni in nemškemu delodajalcem, ki importirajo v Trst slovenski element. Zato da bi se morali v Trstu odpovedati „viharvi politiki“, da ne izgubimo milosti vlade in — Nemcev!

Tržaški Slovenci so že navajeni od „Slovenca“, da z odprtim vizirjem napada rešiteljico našo, družbo sv. CM, ali take perfidije ni pričakoval nikdo. Niti Italijani in Nemci ne bi se drznili tako pisati o Slovincih, kakor je „Slovenec“ o lastnih bratih. „Obzor“ zaključuje: To so sicer slovenske domače stvari, ali mi Hrvatje pripadamo isti obitelji, a v Primorju se moramo povsem identificirati s Slovenci. Zato prinašamo vse to radi naše orientacije. A ne bi škodilo, ako bi vedeli vse to tudi tam doli v Dalmaciji!

Socijalno-demokratskim denuncijantom. (Iz krogov južnih železničarjev.) Prejšnji teden je „Zarja“ v vseh številkah denuncirala narodne južne železničarje. Torej imamo ta teden besedo narodni železničarji. Ne bomo prinašali starih grehov, ker imamo na razpolago vsak dan sveže blago. Naši rdečkarji so zelo praktični ljudje; delajo namreč dve službi naenkrat. Preteklo soboto zvečer sta bila v službi na južnem kolodvoru lampist Jakob Stojković in nočni čuvaj Penko, ki sta pa tudi ob enem hrabro in nevtrajeno demonstrirala pred občinsko palačo proti frčecim kozarcem in stolicam. Pa naj še kdo reče, da niso naši socijalisti praktični sodrugi!

Naša šola v sv. Luciji pri Piranu Italijanom ne da mirno spati. Kaj pa so sedaj iztaknili? Včerajšnji „Piccolo“ objavlja članek, da namerava družba sv. Cirila in Metoda za Istro otvoriti v sv. Luciji pri Piranu hrvatsko šolo. „Piccolo“, ali bolje: dr. Bennati pa se zgraža nad hrvatsko šolo v Sv. Luciji, češ, da je onih par tja priseljenih družin slovenske in ne hrvatske narodnosti. Jasno je, da je tej „Piccolovi“ vestil le namen, da bi napravil med Slovenci in Hrvati razdor.

Zato smo se potrudili, da bi poizvedli koliko resnice je v oni „Piccolovi“ vesti ter smo doznali, da bo naša šola pri Sv. Luciji urejena tako, kakor to želi in zahteva tar-mošnje naše ljudstvo in kakor to odgovarja dejanskim razmeram onega kraja, kjer se družita slovenski in hrvatski živelj. Te posebne lokalne razmere se je upoštevalo posebno pri izboru obeh učiteljskih moči.

Opozarjamo zato naše ljudi na Piranščini in Koperščini, naj se ne dajajo begati po teh intrigah italijanske inteligence, ko rano ta inteligence še nedavno temu sploh niti priznavala ni Slovanov na Piranščini. Gospodje so pač še vedno isti antikulturni faktor, kakor vedno doslej. In ker vidijo, da drugače ne morejo več zaustavljati kulturnega napredovanja istrskih Slovanov, bi hoteli to doseči s tem, da bi izzvali med tamošnjimi Hrvati in Slovenci ravs in kavs. Gospodje pa delajo račun — brez krčmarja.

Zagrižen tramvajski sprevodnik. Pišejo nam: V tramvajski voz št. 155 v smeri proti Šklednju je vstopila v petek zvečer družba štirih mož. Jeden izmed njih je slovenski zahteval listke do hiše izselencev. Sprevodnik pa se je odrezal: „Non capisco tanta roba“. Še le po dolgem dopovedova-

nju je posegel vmes tolmač ter povedal sprevodniku št. 30, da so namenjeni v „casa dei emigranti“. — Je-li to kulturno od strani sprevodnika št. 30, da tujce, ki jih trda usoda poganja po svetu za grizljajem kruha, tako žali. Menda pa se je dotični tramvajski številki dozdevalo, da od bomo obledenih izselencev ne dobi tistega običajnega privrčka.

Nevročljive pošne pošiljatve. C. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu nam je poslalo seznam onih poštnih pošiljatev, ki so bila meseca je bila 1912 odprta pri oddelku za nevročljive pošiljatve v Trstu, a so jim odpošiljatelj neznan. Seznam bo v polnem obsegu priobčen v tukajšnjem uradnem listu.

Se o pobeglem „bankirju“ Neumann-u. — Pišejo nam: Prazna je vsa nada za ogoljufane reveže, ki so se trudili in mučili, da bi imeli nekaj kronic prihranjenih za vsak slučaj. — Mi vsi, ki smo bili opeharjeni po prebrisanem Židu, vemo, da zastoni čakamo, da bi naš krvavo zasluženi denar prišel zopet v našo last. Ali zaman! Roka pravice ni mogla še do danes prileti prekanjenega Žida Neumanna.

Pisec teh vrstic je tudi opeharjen za dobro stotino svetlih kronic, ki jih ne bo videl nikdar več v svojem življenju. Radi tega pozivljamo vse Slovence, naj v bodoče vsakega takega vsiljivega židovskega agenta, čim se je približal na cesti ali v hiši, pošljejo, odkoder je prišel.

Naše banke pa naj inserirajo v naših časopisih in pošiljajo svoje zastopnike po naših krajih, da ne bo ubogo naše ljudstvo goljufano od židovskih agentov.

Opeharjen Slovan. Popravek. V jednom delu včerajšnje izdaje je bila vsebina članka „Naš politični in gospodarski položaj v Istri“ zalo mljen a. Med 1. in 2. vrsto IV. kolone bi imel priti za besedo „mečejo“ sledeči odstavek, ki se nahaja v isti koloni niže doli: „Slovanom le suhe škoricje kruha, da so ob času volitev obljubovali Slovanom ceste, šole, vodnjake, mostove, po volitvah pa ni bilo o tem ni duha ne sluha.“

Slovensko delavstvo mesta in okolice! 1. septembra je pred vratmi. Ta dan slavi NDO petletnico obstoja. Tega vele-pomembnega dne ne sme ostati noben slovenski delavec brezbrizen, saj pridejo celo Ljubljanci s posebnim vlakom. Nadalje dospejo zastopniki narodnega delavstva iz Pule, Gorice, Ajdovščine, Volosko-Opatije itd. Torej iz vseh krajev pridejo. Ob 9 dopoldne sprejmemo Ljubljance na južnem kolodvoru. Izpred južnega kolodvora se bomo pomikali nato z godbo in zastavo pred „Narodni dom“, kjer se vrši na planem velik manifestacijski shod. Popoldne bo kongres, katerega se imajo pravico udeležiti samo povabljeni. Ob 3 pop. odhod izpred „Nar. doma“ z godbo in zastavo proti kons. društvu „Jadran“ pri Sv. Jakobu, kjer se bo vršila na prostornem vrtu velika ljudska veselica z godbo, petjem, srečolovom, tombolo itd.

Na tej slavnosti se razvije zastava zidarske skupine NDO. Na sporedu so tudi govori.

Slovensko delavstvo! Ta dan mora biti velika manifestacija. Slovenski delavec je bil, ko še ni bilo NDO, zastavljen povsod; nikjer ni našel pomoči. Nastopila je NDO, a kar naenkrat je bilo drugače, posebno v narodnem oziru. Sedaj se slov. delavca ne zasramuje več toliko. To je za-sluga NDO, kajti v soc. demokraciji, ki tako nesocialistično postopa, bi se slovensko delavstvo narodno uničilo. NDO je torej vaša odrešenica, slovenski delavci! Zato vsi za njo v boj! 1. septembra pokažite, da ste jej naklonjeni.

Dvorna vest. Nadvojvodinja Marija Josipa s sinom, nadvojvodom Maksimilijanom in spremstvom, je minolo soboto predpoldne napravila v tržaškem zalivu izlet na nekem „tenderju“ c. in kr. vojne mornarice. Popoldne istega dne se je nadvojvodinja s spremstvom podala na torpedovki XX. v Portorož. Zvečer se je vrnila v Miramar.

V nedeljo popoldne pa si nadvojvodinja s sinom in spremstvom ogledala ladijedelnico sv. Marka in posebno tam v delu se nahajajoče vojne ladje.

Za cvetlični dan. Za sestavo pripravljajnih odborov za cvetlični dan, potekajo zadnji dnevi. Neobhodno potrebno je takoj sklicati tozadevni sestanek Sokolov, Ciril-metodarjev, akademikov in sploh vseh narodno agilnih ljudi. Naloga voljenega pripravljalnega odbora je nato poskrbeti zadostno cvetk, prodajalke, cvetlične zaloge, način in čas prodajanja itd. Ne pozabite sklep o prireditvi cvetličnega dne poslati takoj centralnemu vodstvu za l. vseslov. cvetlični dan v Ljubljani Šubičeva ulica št. 3.

Narodna dolžnost Vas pozivlja Slovence in Slovenke; po uspehu cvetličnega dneva se bo v prihodnje presojala narodna zavednost v posameznih krajih.

lodne in modno blago za gospode in dame, priporoča KAREL KOČIAN, : : tovarna sukna : : v Humpolcu (Češko). : : Uzoreti franco. : :

Sukna,

Dvojna mera. V navadnem pogovoru naših Italijanov so „signori“ in „signore“ prav po ceni. Najsiromašnejša ženska jim je — signora, seveda le toliko časa, dokler dotičniki govorijo „jezik di Dante“. Drugače pa je, čim čujejo slovensko besedo. Dogodil se je nastopni slučaj.

Neki Slovenec je stopil v tobakarno (lastnik se menda imenuje za Jelena) v ul. Torre bianca ter poprašal, da-li imajo „Edinost“ na prodaj? „No si...“ Okrogli prodajalec je hitro presekalo besedo in ni izgovoril druge zloge. Požrl je — signora. Po mnenju tega jelenskega veleitalijana bi bila to prevelika čast za Slovenca. Seveda je nam vse eno, ali nas kdo imenuje signore, ali pa ne. Zabeležili smo ta dogodek samo zato, ker je značilen za mržnjo, ki jo goje ti ljudje do nas!

Ona tobakarna je seveda jako — priporočljiva.

Zveza jugoslovanskih železničarjev vabi na javen shod, ki se vrši v četrtek dne 29. t. m. ob 8 zvečer v društveni dvorani ul. Sv. Franciška št. 2 II. s sledečim dnevnim redom: 1. Glasovanje o 17 milijonskem predlogu v državni zbornici in socialna demokratična baharija, poročila g. drž. posl. dr. Rybář. 2. Volitve v delavski odbor drž. železnice. 3. Razno.

Cvetlični dan na Opčinah. Z Opčin: Tukajšnja CM podružnica je sklenila prirediti v nedeljo 1. septembra t. l. cvetlični dan s sodelovanjem domačega Sokola v prid CMD, „Sokolu“ in dilaškemu društvu „Radogoj“. Namen je blag. Zato se obračamo do slavnega občinstva, da nam blagovolijo prispevati s svežimi cvetlicami, ali v denarju, da prireditve čim sijajnejše vspe.

V nedeljo torej ob priliki slavnosti kolesarskega društva „Balkan“ naj ne bo na Opčinah narodno čutečega Slovenca ali Slovenke brez šopka cvetic v prid gori navedenih ustanov.

Kmetijska šola na Grmu (pri Novem mestu) prične z mesecem novembrom novo šolsko leto 1912-13. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca. Priporočamo to šolo pred vsem sinovom iz življenskih in poljedelskih krajev in sploh mladencem, ki morejo le po zimi od doma. Mladenci, ki so kaj bolj šolani, se morejo sprejeti tudi v II. tečaj zimske šole, tako, da ostanejo le 5 mesecev na šoli. Letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena pred vsem sinovom iz vinorodnih krajev naše dežele. Za sinove kranjskih posestnikov je razpisanih 36 prostih mest. Plačujoči učenci pa plačujejo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec. Prošnje za sprejem v šolo je vložiti zadnji čas do 15. septembra t. l. na ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila.

Abiturjentski sestanek narodno radikalnega, socialističnega in sploh naprednega dijaštva se bo vršil 15. in 16. septembra v Ljubljani v veliki dvorani „Mestnega doma“. Na sestanek opozarjamo one tovariše, ki so bili na posameznih zavodih zastopniki politične zveze, sploh one tovariše, ki jim je kaj naj na tem ležeče, da se združimo in da začnemo s sanacijo nezdravih razmer med slovenskim dijaštvom.

Sporod sestanka je sledeči: 15. sept.: 1. Narodno radikalni program. 2. Sokolstvo in narodno radikalni program. 3. Vprašanje našega naraščanja. 4. Počitniška zveza.

16. sept.: 5. Slovensko in jugoslovansko. 6. Organizacija. 7. Naše delo v akademskih društvih.

Posamezna vabila se ne razpošiljajo; naj ta poziv vsakemu zadostuje! Kdor želi kakšnih pojasnil, naj piše na naslov: Abiturjentski sestanek, Ljubljana, — poste restante.

Tržaška mala kronika.

Trst, 27. avgusta 1912.

Radi nevarne grožnje. Amadej Vučić, stanujoč v ul. Cavazzani št. 2, je grajal v isti hiši stanujočo mladenko Marjlo Berlam, ker se je vlačila po noči okoli svojim ljubčekom, 22 letnim Virgiljem Radichem iz Pule, ki stanuje v ljudskem prenočišču G. Gozla. Puna je to povedala temu slednjemu, ki je napadel Vučića — ki je zelo slaboten — ga zgrabil za vrat, pretepel in mu grozil s smrtjo. Fanta so zato utaknili na hlad, da mu se malo poleže njegova vročkrvnost.

V morju najden mrlič. Včeraj popoldne so ob pomolu Sv. Terezije našli v morju mrtvo truplo starega, slabo oblečenega moža. Dosedaj še ni bilo mogoče ugotoviti istovetnosti vstopljenca. Mrliča so prenesli v mitvašnico k Sv. Justu.

Žepna tatvina. Mizar Fran Štolfa, stan. v ulici R. Manna št. 11, je v nedeljo večer igral v kavarni „Universo“. Pod pretezo, da bo „kibiciral“ igri, se je približal neki individui, ki je Štolfo ukradel denarnico, v kateri je bilo 6 K. Pozneje so tatu izsledili v kavarni „Miramar“. Bil je to že večkrat kaznovani 22letni dninar Giusto Dersich iz Trsta, stanujoč v ulici Rigutti št. 9. Med tem ko so ga tirali v zapor, je vrge stran prazno Štolfovo denarnico, ki jo je bil malo prej ukradel.

Nasilna patrona. 25letni dninar Anton Alessio iz Kopra, stanujoč v ulici Piccola Fornace št. 2, je v nedeljo večer iz neznanih vzrokov v ulici San Gusto grodo pretepal neko Marjlo Rosatti. Neki njegov prijatelj, že 8krat radi tatvine kaznovan 27letni dninar

Jan Reyn, stan. v zagati degli Orti št. 2, je napel Rosattijevo na tla, med tem ko jo je Alessio ranil z nožem na eni roki. Na krik ženske, so pritekli redarji, ki so oba aretirali.

Nepoboljšljiv nasilnež. V ulici Riborgo je bil aretiran včeraj ob pol 7 zvečer 36 letni Jakob Bartl iz Bistrice, in sicer radi potepuštva.

Privedli so ga pred policijskega koncipista Misetića. Ko so ž njim napravili zapisnik, je naenkrat odlomil kos pisalne mize imenovanega uradnika, ter se hotel zapo diti proti njemu, a ga je še pravočasno vstavil redar Čuk. Bartl pa je tedaj začel psovati redarja, katerega je tudi dejanski napadel. Morali so priti štirje drugi redarji, da so ukrotili zbesneleža. Med potjo v zapor je zagrešil še žaljenje veličanstva.

Možakar je bil že 22 krat kaznovan radi javnega nasilstva.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Trst“. Danes zvečer pevska vaja za mešani zbor. Po pevski vaji važna odbojova seja.

Trgovsko izobraževalno društvo ima nocoj navadno odborovo seja.

II. Vojaško veteransko društvo za Trst in okolice priredi svojo ustanovno veselico na vrtu ex Berger pod gradom. Začetek ob 4 popol. Spored: koncert s plesom, šaljiva pošta, tombola in srečolov. Užigali se bodo tudi umetniški ognji.

Na koncertu in k plesu bo svirala popolna društvena godba pod vodstvom znane kapelnika gosp. Ant. Wagnerja. Sprejemajo se hvaležno tudi darila za srečolov. — Društveno vodstvo uljudno prosi obilne udeležbe.

Čisti dobiček je namenjen za zaklad društvene zastave. V slučaju slabega vremena se prenese veselica na drugo nedeljo dne 8. sept.

Društvo jugoslov. železn. uradnikov. Nocoj ob 8 in četrt v društveni sobi, Acquadotto 22, seja osrednjega odbora. Na dnevnem redu jako važna vprašanja. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

Delavsko konsumno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu naznanja vsem svojim članom, da bo naša hiša do konca t. l. zgotovljena. Če kateri član namerava najeti si stanovanje v tej hiši, naj to naznani odboru do 1. septembra; za pozneje priglasitve ne sprejme odbor nikake odgovornosti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Vrdeli naznanja, da se bo vršil dne 15. septembra t. l. javni nastop, združen z ljudsko veselico. Na vspredu bodo: proste vaje dekliškega naraščaja z zastavicami, deškega naraščaja s palicami ter proste vaje članic in članov. Potem bo orodna telovadba in sicer: ena vrsta deškega naraščaja na drogu, ena vrsta članic na bradli in orodna telovadba članov. Konec bodo tvorile proste vaje izbranih telovadk s kiji in članov s sabljami; slednjič pridejo skupine.

Upamo torej, da bodo narodna društva naš poziv upoštevala, da ne prirede dne 15. septembra svojih veselic, ampak da se pridružijo nam in pomorejo k čim večemu slavlju našega še mladega Sokola.

Tržaška sokolska župa V nedeljo, dne 1. septembra ob 8. uri popoldne se vrši v telovadnici Sokola v Trstu seja župnega vaditeljskega zbora

s sledečim dnevnim redom: 1. Priprava za III. vsesokolski zlet.

2. Redna telovadba župnih vaditeljskih zborov.

3. II. župni vaditeljski tečaj.

4. Naše stališče glede javnih nastopov.

5. Proste vaje članic.

6. Slučajnosti.

K polnoštevilni udeležbi vabi Ambrožič, nač. T. S. Ž.

V nedeljo pop. dne 1. septembra t. l. priredi tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ veliko slavnost na obširnem vrtu g. Drašček na Opčinah. Na sporedu je petje, godba, slavnostni govor, (ki ga bo imel predsednik furije, velesp. gosp. Stefan Ferluga, dež. poslanec in vodja šole na Opčinah) in ples, ki bo trajal do polnoči. Preskrbljeno bo tudi za telesno okrepčanje in točila se bodo najboljša vina ter sveže pivo. Zadnji tramvaj odhaja z Opčin skoraj ob 11 zvečer.

Kdor se hoče zabavati in ob enem pomagati društvu, naj prihi v nedeljo dne 1. septembra na Opčine. Vstopnina k veselici 40 vin., sedeži 40 vin., vsak plesni komad 10 vinarjev. — Darovi se hvaležno sprejemajo.

Zdravniška zbornica za pokneženo grofijo Istrsko št. 49/1912.

POZIV.

Pozivljajo se vsi kolegi, da vprašajo informacije pri zbornici, predno natecujejo za mesto zdravnika pri sekciji Matulje bolniške blagajne v Voloskem.

Pula, 23. avgusta 1912.

Od predsedstva zdravniške zbornice za pokneženo grofijo Istrsko.

Predsednik: Tajnik: Dr. Devescovi I. r. Dr. Mantovan I. r.

Telefon 17-66.

PISARNA

Telefon 17-66.

Dr. Ferdinanda Černe-ta in Dr. Josipa Mandić-a

preselila se je

v ulico Caserma šte. 8, I. nad.

Mehanični zavod

za cementno industrijo

ARTURO MAYER, Tržič (Monfalcone)

z uradom v Trstu, ulica S. Carlo 2 (TELEFON šte. 20-93)

proizvaja in prodaja po konkurenčnih cenah

Polne in prevrtane skaline, cevi za kanalizacijo in za dovode in odvode, krovne skrli, stopnjice itd.

Ploščice za podove, enobarvne, risane in za terase. Zelo močni kamenčki za tlakovanje. — Koncesionirane posebnosti:

Brušene ploščice za preylako in ploščice iz bisernice.

POHIŠTVO

SOLIDNO: in: ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. a F. Huberta

Budimpešta

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Rad in z veseljem ustrezam Vaši želji in Vam lahko rečem, da ne rabim prvič Vašega izdelka Železnato kina-vino Serravallo. Že leta ga uporabljam v svoji praksi kot edino sredstvo, s katerim dosegam najboljše uspehe tako pri odraslih, kakor pri otrocih in dovolj sem si izjaviti, da mi je od mnogih kininskih in železnatih vin, vino Serravallo izborna služilo, zato ga rad predpisujem in s tem pomagam svojim pacientom. Jaz smatram to za stvar vesti in uporabljam samo to zdravilo, v katerem se lahko prepričam, da pomaga mojim bolnikom. Zahvaljujem se Vam za pošiljatev vina Serravallo za mojega sina, ki ga je jemal z uspehom.

Dr. E. HUBERT.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vel zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na

: 7 razstavah.

S. STEFAN

Odlikovano na

: 7 razstavah.

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

:: Paroplovna družba S.T.A. D. Cripovich & Ci. Trst

Ekspresno Trst-Benetke in nazaj

po morju.

Prevoz v 3 urah s krasnim in zelo hitrim parnikom na turbine

s tremi vijaki

„VENETIA“

s tremi vijaki

opremljenim z vsem modernim komfortom ter s saloni I., II. in III. razreda.

URNIK:

Odhod iz Trsta:	Prihod v Benetke:	Odhod iz Benetk:	Prihod v Trst:
Ponedeljek 8 predp.	11. predp.	Ponedeljek 2 pop.	5 pop.
Torek 8	11.	Torek 2	5
Sreda 8	11.	Sreda 2	5
Četrtek 8	11.	Četrtek 2	5
Petek 8	11.	Petek 2	5
Sobota 8	11.	Sobota 2	5
Nedelja 8	11.	Nedelja 9	opolnoči.

VOZNE CENE:

Iz TRSTA:

Tja: I. razred K 12-40; II. razred K 8-40; III. razred K 5-40.

Iz BENETK:

Tja: I. razred Lir 13—; II. razr. Lir 8-50; III. razred Lir 5-30.

Tja in nazaj (veljavno 15 dni)

I. razred K 18-50; II. razred K 12-50; I. razred Lir 19—; II. razred Lir 13—; III. razred K 8-20. III. razred Lir 8-50.

Nedeljski Izlet Trst-Benetke in nazaj:

FINA BUFETNA POSTREŽBA.

Vozni listki se prodajajo: V TRSTU: pri Mandel & Co, menjalnica, Borzni trg št. 12. P. Christofidis, potovalna agencija, Hotel de la Ville; Urad za potovalce Avstr. Lloyd. — V BENETKAH: pri Radonichich fu D., Piazzeta San Marco; Agencija Avstr. Lloyd, Riva Schiavoni. — Listki se razun tega lahko kupijo tudi v družini kočici v Trstu na pomolu S. Carlo — v Benetkah v Bacino San Marco.

Prva vožnja v petek dne 30. t. m. z odhodom iz Trsta ob 8. predp.

Pridržan preklc in premembe ob vsakem času, brez obvestila in odgovornosti.

Nar. del. organizacija.

— Zidarji! Skupina zidarjev NDO vas vabi na društveni shod, ki se bo vršil jutri ob 7. zvečer v dvoran NDO, ul. sv. Frančiška 2. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja, tako glede povišanja plače s prvimi septembrom, kakor o posredovalnici dela in slavnosti povodom petletnice „Nar. del. org.“ in razvitja zastave zidarske skupine NDO. Zidarji! Agitirajte med tovariši za obilno udeležbo! Pridite enkrat vsi skupaj, kolikor vas je!

Odbor.

— Centralni odbor NDO sklicuje za četrti ob 7 zvečer sestanek vseh članov. Dnevni red: „Petletnica Nar. del. org.“ Kdor ni zadržan naj pride gotovo, kajti 1. sept. se bliža.

— Shod zidarjev NDO se ne vrši danes, kakor včeraj naznanjeno, temveč jutri ob 7 zvečer v društveni dvorani ul. sv. Frančiška št. 2.

— Delavci, tovariši! Nabavite si društvene znake, ki se dobivajo v uradu NDO, ulica sv. Frančiška 2 po 50 vin. kos.

— Zidarska skupina NDO. Vsi tisti, ki imajo nabiralne pole, naj jih blagovole prinese nemudoma nazaj.

— Centralni odbor NDO sklicuje važen sestanek članov godbenega odseka. Sestanek se vrši v četrti po vaji v društvenih prostorih, ul. sv. Marka št. 19. Dnevni red: 1. september. Člani, potrebno je, da se tega sestanka udeležite v polnem številu, kajti o pomenu prvega septembra morate biti poučeni natančno. — Pridite torej vsi!

— Posredovalnica dela NDO. Službe iščejo: a) vratar, b) hišni stražar. Naslov pove: Posredovalnica dela NDO, ul. sv. Frančiška 2.

Gospodarstvo.

Letina žita 1912 v Rusiji. Mednarodni kmetijski zavod v Rimu objavlja statistične podatke o letini žita v Rusiji. Toliko v evropski, kolikor azijski Rusiji kaže dosedaj, da bo letošnji pridelek žita mnogo večji, nego je bil oni lanskega leta.

Pšenice bo v evropski Rusiji približno 50, v azijski pa celo preko 100%, več nego lansko leto. Pa tudi ječmen, rž in oves obetajo toliko v Evropi, kolikor Aziji mnogo več pridelka nego minulo leto. Samo koruze bo za približno četrtino manjše.

Ce se prišteje pridelek Rusije k onemu drugih evropskih držav, kaže, da bo letos nekaj več žita kakor lansko leto.

Vesti iz Goriške.

Velika nesreča. Mavhinje 25. VIII. 1912. V soboto se je dogodila pri nas velika nesreča. Lovski čuvaj Alojz Terčon je šel, kakor navadno proti večeru v svojo službo. Takoj za vasjo je ubral jako slabo pot — v globoko dolino, da bi se tam pogovarjal z J. Širca, ki je tam kopal krompir. Blizu je sicer bil — toda ni dosegel cilja.

Na veliki skrli se mu je izpodrsnilo — puška, ki jo je imel na rami se je sprožila in ga zadela ravno v sence — tako, da je bil takoj mrtev.

Ta dogodek je presunil vsakogar — vse je hitelo na mesto nesreče — toda pokojni Alojz leži mrtev od dveh strelav zadet. Nesrečnemu je bilo še le 33 let, bil je priden delavec in zaradi svojega humorja pri vseh znanih priljubljen — da ga bomo Mavhinji težko pogrešali. Zapustil je vdovo s štirimi otroci. Pripomniti moram, da so lovci, čeravno Italijani, nabrali za pokojnikovo družino precejšen znesek, da saj nekoliko pomorejo zelo potrti udovi in otročičem. Ti dobri in nepozabni Lojze „Panetov“, pa počivaj v miru v prezgodnjem grobu.

„Gorici!“ Pred meseci so prijeli žandarji kurata Kadenara in ga prepeljali v goriške zapore. Vse je stalo pod utisom atentata, ki ga je bajle nameraval izvršiti kurat. Take osebe niso nič kaj prijetne ne za enega, ne za drugega. Italijani so se izgovarjali, da ima sicer italijansko ime, a da je trd Slovenec, a klerikalci so ga hoteli nahrbiti liberalcem. Mučen utis napravljajo, če žandarji ženejo duhovnika v zapor, in ni bilo prijetno, da je moral Kadenar var tednov preživeti za zidovjem pod obzibo velikega zločina. Državno pravdnitvo ga je sedaj izpustilo, ker mu ni moglo ničesar dokazati. Sedaj ga „Gorica“ brani in nam pravi: fejtje bodi! „Fej“ pa pomenja po domače rečeno — pfuj, in prav po domače še pljuneš po vrhu: „Pfuj vam vsem skupaj, ki ste našega nedolžnega moža Kadenara tako nesramno batili“. Mi pa vračamo „Gorici“ ta pfuj, ker mi smo beležili le dejstvo. Oblatili so ga najprvo vojaki, žandarji, zapor, vladni komuniké in stotine listov. Javno mnenje ga je takrat osumilo, da je v zvezi z velikim nameravanim zločinom in pod tem vtisom je pisalo vse časopisje kakor mi; vsi so govorili — samo da veliko več, nego mi! Zakaj se huduje „Gorica“ le na nas in ne na žandarje, ki so ga vkletili, in pa na one, ki so ga dali ukleniti? Proti nam ima „Gorica“ korajžo, proti drugim pa stiska pesti — v žepu.

Nov poštni urad. Dne 1. septembra t. l. se otvori v Foljani (politični okraj Gradiska) nov poštni urad, ki se bo pečal s pisemsko in vozno pošto ter ob enem služboval kakor nabiralnica poštno-hranilničnega urada.

S poštnim omrežjem bo imel zvezo po poštini voznih Zagrad—Sv. Peter ob Soči. Istočasno se hosta kraja Polazzo in Redipulja izločila iz dostavljenega okrožja poštne urada pri Sv. Petru ob Soči ter pridellila dostavljavnemu okrožju poštne urada v Foljani.

Zveza županov in podžupanov na Krasu naznanja, da bo imela odborovo sejo v Sežani, v gostilni „Mahorič“ v soboto, dne 31. avgusta t. l. ob 10 predpoludne z dnevnim redom:

1. Vladna podpora za ublaženje bede.
2. Predlogi.

Vesti iz Istre.

Podružnici družbe sv. Cirila in Metod za Istro v Dekaniji je daroval gosp. Tomaž Obad 10 K v svrhu poravnave z gg. zastopniki davčne občine Dekani.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila jutri v sredo od 9—12 predp. in od 3—6 pop.

500 akcij, nominalne vrednosti K 400 vsaka, od „Alimentaire“ Societè anonima per l'industria delle conserve in Trieste, ročna lestva, bobni, palice in klopi za prodajalno, velika množina nogavic, brisače, odeje, zavese, fuštanj, batist, borget, panama, chiffon, bombaževina, mušlin, platno za rjuhe, čipke „Idrija“, trikoji, srajce in drugo fino perilo.

Zračno meblvano sobo v bližini Balkana odda v najem takoj Anton Repenšek, knjigovez, via Cecilia št. 5. 1784

Kolo s prostim tekem se proda K 50, Ul. Commerciale, trgovina jestvin. 1731

Sobica s posteljo se odda. Piazza Leonardo da Vinci št. 1. vrata 18. 1785

396 oralov velik zasajen gozd tik kolodvoru se proda za K 130.000. Obreduje se letno z 10—15 po sto; gozd se lahko parcelira. Kje, pove F. Cvek v Kamniku. Posredovalci izključeni. 1786

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se je otvorila v soboto dne 24. avg. nova gostilna Konsumnega društva pri državnem kolodvoru v ulici Lazzaretto vech 31. Vabljeni so vsi znanci in prijatelji, a posebno člani za ustanovitev odbora. Gostje dobrodošli. Priporočamo se uljudno — Pripravljeni odbor. 5617

Vino. Kletarstvo v Pobjegih ima še na razpolago raznih vrst vin in sicer refoš, brgunder, raznih belih finejših in domačega tropinovec. 1753

Vinske sode vsake vrste imam na prodaj, Gregorič, ulica dell'Olimo 3. Trst. 1775

Moderne spalne sobe ter vsakovrstno raznih vrst vin in sicer refoš, brgunder, raznih belih finejših in domačega tropinovec. 1753

Učenca vajenega v trgovini jestvin sprejemem takoj. Naslov pove Inzeratni oddelek Edinosti. 1759

Vino izborna, vipavsko, belo, se dobi v veliki množini pri Ludviku Cebon. posetniku v Rihenbergu. Cene po dogovoru. 1764

Išče se učenca za brivsko obrt. Rojce, brivec via Aquedotto št. 20. 1751

Stalni krajevni agenti zmožni nem. — ščine se sprejmejo ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 244

Franjo Cetin, Trst, ulica S. Zenone št. 17 (Sv. Jakob). Priporoča svojo na novo odprto čevljarnico. Izvršuje vsakovrstno delo po meri in zmernih cenah. Svoji k svojini! 1269

Mihael Lampe Trst, ul. Solitario št. 25 — Pekarna in sladst. žarna. — Večkrat na dan sveži kruh. — Posebno vino in likerji v steklenicah. — Postrežba tudi na dom. 535

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobljanje pečene kave

Škladišče kož za čevljarje

**Lorenzo
Gaggianelli**
se je preložilo

iz ul. Caserma 11

v ulico S. Lazzaro št. 17.

Zahvala.

Vsem, ki so izkazali na katerikoli način zadnjo čast našemu dragemu pokojniku, gosp.

Ivanu Peric

in vsem, ki so bili v teh težkih urah v pomoč in tolažbo, bodi izrečena naj-srčnejša zahvala.

Posebna zahvala velja: c. g. vikarju F. Švara za ganljivi nagrobni govor; slav. društvu „Nabrežina“ in slav. sokolski godbi iz Mavhinj za pretresljive žalostinke; g. A. Rebeku, namestn. svetniku v Gorici za sožalje; sl. občini, starešinstvu in županstvu Slivno, ter vsem drugim korporacijam in zastopnikom za udeležbo pri pogrebu.

Slivno pri Nabrežini, 26. 8. 1912.

Žalujoči ostali.

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni kraški teran po najzmernejih cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mrzla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem

ANGELA KJUDER, lastnica.

— NUOVO —

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort,

stroga snažnost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL

Novo pogrebno podjetje, Trst

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31. - TELEFON št. 14-02.

Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevede ter lahko postreže z najfinejšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbero vencev iz umetnih cvetic, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih cvetic. — Vsakovrstne krste, kovinske in lesene, obleke, čevlje in druge potrebščine za mrlice in sprevede, voščene sveče iz latine tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

V podružnicah in zastopih na Opčinah pri g. Mrzku, v Nabrežini pri g. Vitezu, pri Orehu (Nogere) pri g. Jamšku se dobi vse za pogrebe potrebne blago. HENRIK STIBELJ

V služajih potrebe se toplo priporoča udani deležnik in upravitelj podjetja.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cev in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

V manufakturni trgovini

CARLO ANDREJCIC

(NB) Ne zamenjati z drugimi trgovinami in prodajalnami.

ulica Malcanton št. 10-12

se proda radi požarja vse blago po najnižjih cenah.

SAMO ZA PAR DNI!

Krasen perkal v najnovjših barvah	od vin. 34 dalje.
Zefir za srajce	56
Ponarejena svila s črtami	76
Narejene rjuhe za eno osebo 150/259	od K 2-50
Narejene rjuhe iz samega platna 160/250	4-10
Obrisalke	od vin. 30
Chiffon prve vrste	45
Kosi madapolana 10 metrov I. vrste	po K 4-20
Ženske srajce s finimi vezeninami	2-
Spodnja krila črna I. vrste	3-
Bele obrisače 6 oseb I. vrste	od K 1-90
Cunje za kuhinjo	—20

Podlaga za obleke po 16 vin. meter. Vsakovrstni predpasniki iz črnega satina, moške nogovice po 32 vin., ženske po 20 vin.

Vse drobnarje se proda za 20 posto pod tov. ceno. Posloži se prilike!

Naročbe se izvršujejo tudi po pošti s povzetjem.